

Nota voor : vergadering algemeen bestuur

Datum : 14 december 2023

Onderwerp : Protocol Interregionaal Beleidsteam

Agendapunt : 8

Kenmerk : AB/2345

Portefeuillehouder: A.H. Bronsvoort

Bijlage: 1. Brief Veiligheidsberaad over protocol Interregionaal Beleidsteam
2. Protocol Interregionaal Beleidsteam

Inleiding

Eind 2020 is het rapport van de commissie-Muller gepubliceerd, dat een evaluatie van de wet Veiligheidsregio's heeft gedaan. Eén van de aanbevelingen van de commissie luidt het versterken van de bovenregionale crisisbeheersing. Bij een bovenregionale crisis of ramp mist er op dit moment een structuur om te komen tot besluiten als dat nodig is. Het Interregionaal Beleidsteam (IRBT) is daar een antwoord op. De basis voor het IRBT ligt in artikel 39 Wet veiligheidsregio, dat voorzitters veiligheidsregio bij een bovengemeentelijke crisis een bredere bevoegdheid geeft. Vanuit die bevoegdheid zitten de betrokken voorzitters veiligheidsregio in het IRBT en stemmen zij af over het besluit dat zij gelijkloidend nemen.

De algemeen besturen van de veiligheidsregio's worden nu gevraagd om elk dit protocol vast te stellen, ook als signaal naar de Minister van Justitie en Veiligheid dat de gekozen vorm draagvlak heeft.

Advies-besluit

1. Het protocol Interregionaal Beleidsteam vast te stellen, onder voorwaarde van unanieme instemming van alle algemeen besturen van de veiligheidsregio's.

Beoogd effect

Een gestructureerde landelijke werkwijze om besluitvorming bij bovenregionale crises en rampen vorm te geven.

Argumenten

1.1. Hiermee wordt een gat in de bovenregionale crisisbeheersingsstructuur gedicht.

Bij een grootschalige bovenregionale crisis is op dit moment geen structuur aangebracht voor de crisisbeheersing. Als meerdere regio's voor dezelfde crisis naar GRIP-4 hebben opgeschaald, is de goede afstemming over het te voeren beleid afhankelijk van de onderlinge informele contacten. Dat is kwetsbaar, zeker als er schaarste is in hulpverleningscapaciteit. De nationale crisisstructuur biedt daar geen antwoord op. Het IRBT geeft een structuur aan veiligheidsregio's om bestuurlijke dilemma's te beslechten.

1.2. Hiermee wordt voorkomen dat een nieuwe bestuurslaag ontstaat.

In Nederland is crisisbeheersing decentraal belegd. Bij incidenten of crises met een bovengemeentelijk effect kan de voorzitter veiligheidsregio tijdelijk in de bevoegdheden van de burgemeester treden. Hierover moet de voorzitter achteraf verantwoording afleggen aan de betrokken gemeenteraad of -raden. Met het protocol IRBT worden deze bevoegdheden niet overgedragen, maar blijven deze bij de voorzitter veiligheidsregio.

1.3. Met dit voorbehoud houdt VNOG vast aan een collectieve afspraak over IRBT.

Hoewel het effect van het onvoorwaardelijk vaststellen van het protocol IRBT klein is en geen noemenswaardige risico's voor VNOG inhoudt, is het van groot belang voor een functionerend IRBT dat alle veiligheidsregio's instemmen.

Kanttekeningen

1.1. Een door 25 regio's gedragen protocol is nog geen wetgeving

Het gaat nu om een werkafspraken tussen de 25 veiligheidsregio's over hoe de voorzitters veiligheidsregio om moeten gaan met bestuurlijke dilemma's bij bovenregionale crises. De voorzitter van het IRBT heeft geen doorzettingmacht, de uitvoering is gebaseerd op vertrouwen. De minister heeft toegezegd om het bestaan van het IRBT op te nemen in de Memorie van Toelichting van de opvolger van de wet Veiligheidsregio's, maar wil het IRBT niet in de wet opnemen om te voorkomen dat een nieuwe bestuurslaag en/of een nieuwe bevoegdheid ontstaat, met eigen problemen op het gebied van democratische legitimatie.

1.2. Een bij meerderheid van stemmen genomen besluit in het IRBT kan voor individuele voorzitters veiligheidsregio verantwoordingsproblemen opleveren.

Bestuurlijke dilemma's die aan de orde kunnen komen in een IRBT zullen te maken hebben met schaarste verdeling. Het kan voorkomen dat een enkele voorzitter veiligheidsregio zich niet kan vinden in het voorstel dat de voorkeur heeft, zelf tegenstemt, maar dat vervolgens bij meerderheid van stemmen wordt besloten. Omdat het IRBT geen besluitvormend gremium is en de voorzitter IRBT geen doorzettingmacht heeft, is het aan elke betrokken voorzitter veiligheidsregio om in het eigen RBT het IRBT besluit te bekrachtigen, dus ook in de situatie waarin diezelfde voorzitter in het IRBT had tegengestemd. Over deze bekrachtiging in het RBT (ondanks de tegenstem in het IRBT) heeft de voorzitter veiligheidsregio zich te verantwoorden aan de betrokken gemeenteraden. In de wet Veiligheidsregio's is de mogelijkheid voor de Commissaris van de Koning en voor de Minister van Justitie en Veiligheid opgenomen om aan de voorzitter veiligheidsregio een aanwijzing te geven over het te voeren beleid. Deze aanwijzing, gebaseerd op het IRBT-besluit en al of niet gevraagd, kan een uitkomst bieden ten behoeve van de verantwoording.

Uitvoering/ communicatie/ inwerkingtreding

Het besluit van het AB VNOG wordt gecommuniceerd aan de secretaris van het Veiligheidsberaad. Als alle algemeen besturen een besluit hebben genomen, worden het Veiligheidsberaad en de Minister van Justitie en Veiligheid hierover geïnformeerd.

Rapportage/ evaluatie

Bovenregionale crisisbeheersing is een onderwerp in het Regionaal Crisisplan VNOG 2024-2027. Het IRBT wordt daarin genoemd, maar niet uitgebreid toegelicht. Immers gaat dit besluit om een intentieverklaring van VNOG en is de invloed van VNOG op de verdere invulling beperkt. Bij een update van het Regionaal Crisisplan wordt de dan actuele situatie meegenomen.

Personele consequenties

-

Financiële consequenties

-

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 14 december 2023;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 23 november 2023;

Besluit:

1. Het protocol Interregionaal Beleidsteam vast te stellen, onder voorwaarde van unanieme instemming van alle algemeen besturen van de veiligheidsregio's.

De secretaris

De voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Twello, 14 december 2023

Aan de voorzitters veiligheidsregio

Doorkiesnummer
026 355 24 00

Inlichtingen bij
Secretaris

Vertrouwelijkheid
intern

Ons kenmerk
V011-2023

Bijlage(n)
1

Datum 17 oktober 2023

Onderwerp Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

Mede namens de portefeuillehouder Crisisbeheersing, de heer Bruls, bied ik u bijgaand het protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT) aan ter vaststelling in het bestuur van uw veiligheidsregio. De inhoud van het protocol is vastgesteld in het Veiligheidsberaad op 30 juni 2023 en na instemming door de Ministers van Justitie en Veiligheid en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekrachtigd in het Veiligheidsberaad op 9 oktober 2023. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft toegezegd te verwijzen naar het IRBT en het protocol in de Memorie van Toelichting bij de herziene Wet veiligheidsregio's, als de 25 besturen van de veiligheidsregio's instemmen met het protocol IRBT.

Doel van het IRBT is om bij een bovenregionale ramp of crisis te komen tot eenduidige besluitvorming tussen de betrokken voorzitters veiligheidsregio. Het IRBT geeft daarmee invulling aan één van de aanbevelingen uit de evaluatie van commissie-Muller voor het versterken van bovenregionale crisisbeheersing. De basis voor het IRBT ligt in artikel 39 Wet veiligheidsregio's. Hiermee krijgt de voorzitter veiligheidsregio bij een bovengemeentelijke ramp een bredere bevoegdheid. Vanuit dat gezag zitten de betrokken voorzitters veiligheidsregio in het IRBT en stemmen zij af over het besluit dat zij, ieder vanuit hun rol, gelijkkluidend nemen. In de preambule bij het protocol wordt dit nader toegelicht. Graag benadruk ik dat het IRBT een afstemmingsoverleg is tussen voorzitters veiligheidsregio. Er is dan ook geen sprake van overdracht van bevoegdheden of van een nieuwe bestuurslaag.

Ik verzoek u vriendelijk om voor **1 februari 2024** de uitkomst van de besluitvorming in uw veiligheidsregio kenbaar te maken aan de secretaris van het Veiligheidsberaad via veiligheidsberaad@nipv.nl, zodat de Minister van Justitie en Veiligheid hiervan op de hoogte gebracht kan worden.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Preambule

Het doel van het IRBT is om bij een bovenregionale crisis of ramp te komen tot afstemming tussen de betrokken voorzitters veiligheidsregio over besluitvorming in de verschillende veiligheidsregio's. De basis voor het IRBT ligt in artikel 39 Wet veiligheidsregio's (Wvr) en laat de bepalingen van de Wvr onverlet. Vanuit het gezag dat hen in de Wvr is gegeven, nemen de betrokken voorzitters veiligheidsregio deel aan het IRBT. In het IRBT stemmen zij af over besluiten die zij ieder vanuit hun bevoegdheid nemen. Afweging van belangen, ook met de andere bevoegde gezagen, vindt primair plaats in de afzonderlijke Regionale Beleidsteams (RBT's) en de voorzitters nemen de afgewogen standpunten mee naar het IRBT. Na afstemming in het IRBT bekrachtigen de betrokken voorzitters veiligheidsregio het (bovenregionaal gelijkkluidend) besluit in hun eigen RBT. Als de vereiste spoed zich verzet tegen het vooraf raadplegen van het regionaal beleidsteam, kunnen de betrokken voorzitters op basis van artikel 39 lid 4 Wvr bij een (dreigende) crisis of ramp in het IRBT, staande de vergadering, gezamenlijk – maar wel ieder voor zich – formele (bovenregionaal gelijkkluidende) besluiten nemen.

Artikel 1 Definities

1. Een bovenregionale crisis is een crisis of ramp met bron of effect in meerdere veiligheidsregio's.

Artikel 2 Taken en doelstellingen IRBT

1. Het IRBT stemt af en besluit over de interregionale bestuurlijke coördinatie bij bovenregionale incidenten en stimuleert en faciliteert een slagvaardige aanpak daarvan.
2. Het IRBT kan één gezamenlijke operationeel leider aanwijzen.
3. Het IRBT stemt af en besluit indien het om verdeling van schaarse middelen gaat.¹
4. Het IRBT draagt zorg voor eenduidige crisiscommunicatie.
5. Het IRBT informeert de Minister van Justitie en Veiligheid over het bovenregionale incident.

Artikel 3 Bijeenkomen IRBT

1. Er is sprake van een bovenregionale of landelijke crisis of ramp.
2. Er is sprake van een acute fase waarbij snelle bestuurlijke besluitvorming nodig is.

Artikel 4 Samenstelling Interregionaal beleidsteam

1. Het IRBT bestaat bij een bovenregionale crisis uit de voorzitters van de getroffen veiligheidsregio's.
2. Afhankelijk van de aard en omvang van de crisis wordt het IRBT aangevuld met crisispartners.
3. Aan het IRBT kan een liaison van de NCTV namens de Minister van Justitie en Veiligheid deelnemen als adviseur.
4. De plaatsvervangende voorzitter vindt plaats conform de besluiten die elke veiligheidsregio op grond van artikel 11, derde lid Wvr heeft genomen.

¹ Met inachtneming van ieders eigen wettelijke bevoegdheid.

5. In geval van een crisis waarbij de nationale crisisstructuur is geactiveerd, neemt de voorzitter van het IRBT met raadgevende stem deel aan de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing.

Artikel 5 Voorzitter IRBT

1. De voorzitter van de bronregio wordt benoemd als voorzitter van het IRBT.
2. Indien niet helder is in welke veiligheidsregio de bron van een crisis is gelegen, of de bron(nen) in meer dan één regio liggen, wordt de voorzitter van de veiligheidsregio met het grootste inwoneraantal benoemd als voorzitter van het IRBT.
3. Indien alle 25 veiligheidsregio's betrokken zijn, dan is de voorzitter Veiligheidsberaad voorzitter van het IRBT.
4. In onderling overleg kan bij unanimititeit worden afgeweken van lid 1 en 2, door alle betrokken voorzitters.

Artikel 6 Besluitvorming

1. De voorzitters veiligheidsregio in het IRBT besluiten op basis van unanimititeit.
2. Indien unanimititeit niet tot stand komt, wordt het besluit van de voorzitters veiligheidsregio in het IRBT bij meerderheid van stemmen opgemaakt, waarbij iedere voorzitter één stem heeft.
3. Bij staken van de stemmen heeft de voorzitter IRBT een doorslaggevende stem.
4. Om rechtsgevolg te geven aan de besluiten in het IRBT, nemen de voorzitters veiligheidsregio op basis van artikel 39 Wvr, ieder voor zich een besluit in lijn met de uitkomst van de stemming.² Zij bekrachtigen dit besluit vervolgens in hun eigen RBT, tenzij de vereiste spoed zich hiertegen verzet.

Artikel 7 Verantwoording

1. De betrokken voorzitters veiligheidsregio brengen na afloop van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, schriftelijk verslag uit aan de raden van de getroffen gemeenten over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die het IRBT heeft genomen. Zij vermelden daarbij of zij hebben ingestemd met de besluiten van het IRBT als deze op basis van meerderheid van stemmen tot stand zijn gekomen.

Artikel 8 Afschaling

1. Indien de voorwaarden uit artikel 3 komen te vervallen, vindt er afschaling plaats.

² Daarbij staat het iedere voorzitter van de veiligheidsregio vrij om een aanwijzing, als bedoeld in artikel 42 van de Wet veiligheidsregio's, te verzoeken.